

Pre-school Teachers' Views on Play as a Method of Recognition and Assessment of Children

Özlem OKATAN, Ministry of Education, ORCID ID: 0000-0002-1862-719X

Özlem TAGAY, Mehmet Akif Ersoy University, ORCID ID: 0000-0002-9821-5960

Abstract

This research, which aims to get the opinions of preschool education teachers about recognizing and evaluating children with play, was carried out using a qualitative method. A semi-structured interview form developed by the researchers was used as the data collection tool. Within the scope of the research, 45 pre-school teachers working in public schools in Burdur province were consulted. The data were analyzed by content analysis method. According to the findings of the research, playing activities for preschool teachers and knowing and guiding the student are important in terms of planning education and communicating with the student. Teachers generally prefer observation, communication with the family, and play among the methods of recognizing and evaluating students. Play is seen as the child's world, his main job, a means of learning and exploration. Teachers mostly prefer playing as a means of education and getting to know the child. According to the teachers, students experience more positive emotions such as happiness, joy, excitement, and relaxation during the playing and negative emotions such as loss, anger, and fear. While children have more problems in playing activities such as sharing, leadership, role distribution, they solve these problems by talking or contacting the teacher. Children mostly play the roles of family members in their playing activities. Preferred plays, toys, and roles in children differ according to gender. Teachers have acquired important information that can affect the development of the child through play. The results are expected to shed light on researchers.

Keywords: preschool, child recognition techniques, playing activities

Inonu University
Journal of the Faculty of
Education
Vol 22, No 3, 2021
pp. 2140-2164
DOI:10.17679/inuefd.892681

Article Type
Research Article

Received
08.03.2021

Accepted
26.11.2021

Suggested Citation

Okatan, Ö. ve Tagay, Ö. (2021). Okul öncesi öğretmenlerinin çocuğu tanıma ve değerlendirme yöntemi olarak oyuna ilişkin görüşleri. *Inonu University Journal of the Faculty of Education*, 22(3), 2140-2164. DOI: 10.17679/inuefd.892681

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Each person is a whole of characteristics such as interest, ability, attitude, anxiety, pleasure, and their biological structure. These individual differences should also be taken into account when planning the training. To give importance to these individual differences; Taking these individual differences into account in planning education increases the quality of education. Studies show that an individual's brain development is very fast in the first years of life. For this reason, preschool years are a critical period for children to be supported and guided consciously and correctly. Support for the child's development can be provided when he or she is fully recognizable. Teachers use a variety of methods and techniques to get to know their students. The technique of recognizing the child with play is one of these methods. The main purpose of this study is to determine the opinions of preschool teachers about play as a method of recognizing and evaluating children. Considering that play is indispensable in the child's world and the importance of getting to know the child, this research is expected to contribute to the field.

Purpose

The main purpose of this study is to determine the general perspectives of preschool teachers on play and their views on the method of recognizing and evaluating children through play. In the world of the child, play is indispensable. The child reflects his inner world through play. Knowing the child in education adds value to education. For this reason, it is thought that this research on getting to know the child with play will contribute to the field.

Method

This research, which aims to get the opinions of preschool education teachers about recognizing and evaluating children with play, is in a scanning model and has been carried out using a qualitative method. In the research, 45 preschool teachers working in public schools in the center and districts of the province of Burdur in the 2020-2021 academic year were included. In this study, teachers' opinions were taken with the semi-structured interview form created by the researchers. The obtained data were analyzed by content analysis method. In determining the themes and codes, an average reliability coefficient of .90 was determined between the two researchers.

Findings

According to the findings obtained from the research, preschool teachers mostly use observation, family opinion, and play technique to get to know their students. Play is a tool that reflects the inner world of the child and is an indispensable element for the child. Preschool teachers mostly apply to the playing activities for educational purposes and getting to know the student. As a result of the study, according to the opinions of preschool teachers who participated in this study, gender, characteristics, and family culture were found to be the most effective in pre-school children's play preferences. The most preferred roles of preschool children in play are mother, sibling, father, leadership, and teaching roles. According to the observations of preschool teachers, while female students play with house, baby, and kitchen utensils, male students prefer cars, blocks, or collective moving playing with priority. In this study, the special situations that preschool teachers observed in their students through play

were investigated. According to the findings of the research, the teachers stated that they learned about domestic violence, divorce, serious health problems of family members, a new sibling, and stepmother to join the family through play. Again, teachers stated that they noticed sibling jealousy, peer bullying, wetting at night, gender confusion, and screen addiction through play.

Discussion & Conclusion

As a result of this research, according to the opinions of preschool teachers who participated in the study, the play has a very important place in a child's life. It is part of life. Children reflect the events they experience and observations in real life to the play. Play is a tool that allows the child to relax spiritually and reflect on his own inner world, prepare for real life, and develop emotionally, physically, and psychomotorly. The fact that play is so essential for the child is one of the main reasons why the preschool education program is play-based. Teachers can get to know the child more closely through play. For this reason, it is recommended that teachers make use of playing activities as a child recognition technique, and that teachers are given developmental seminars on this subject. The results of this study are limited to the opinions of preschool teachers who participated in the study. Similar studies can be conducted involving parents and children. Different comparative studies can be conducted in which the opinions of classroom teachers are also taken.

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Çocuğu Tanıma ve Değerlendirme Yöntemi Olarak Oyuna İlişkin Görüşleri

Özlem OKATAN, Millî Eğitim Bakanlığı, ORCID ID: 0000-0002-1862-719X

Özlem TAGAY, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0002-9821-5960

Öz

Okul öncesi eğitimi öğretmenlerinin çocukları oyunla tanıma ve değerlendirmeye ilişkin görüşlerini almayı amaçlayan bu araştırma nitel yöntem kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırma kapsamında Burdur ilindeki devlet okullarında görev yapmakta olan 45 okul öncesi öğretmenin görüşüne başvurulmuştur. Elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre okul öncesi öğretmenleri için oyun; öğrenciyi tanıma ve yönlendirme, eğitimi planlama ve öğrenciyle iletişim kurabilme açısından önemlidir. Öğretmenler genellikle öğrenciyi tanıma ve değerlendirme yöntemlerinden gözlem, aileyle iletişim ve oyunu tercih etmektedir. Oyun çocuğun dünyası, esas işi, öğrenme ve keşfetme aracı olarak görülmektedir. Öğretmenler daha çok eğitim ve çocuğu tanıma aracı olarak oyunu tercih etmektedir. Öğretmenlere göre öğrenciler oyun sırasında daha çok mutluluk, neşe, heyecan ve rahatlama gibi olumlu duyguları yaşamakla beraber kaybetme, kızgınlık, korku gibi olumsuz duyguları da yaşamaktadır. Çocuklar oyunlarda daha çok paylaşma, liderlik, rol dağılımı gibi konularda sorun yaşamaktadır ve bu sorunları konuşarak ya da öğretmene başvurarak çözmektedir. Çocuklar oyunlarında daha çok aile bireylerinin rollerini üstlenmektedir. Çocukların tercih ettikleri oyun, oyuncak ve roller cinsiyete göre farklılaşmaktadır. Çocuklar gerçek hayatta yaşadıkları, gözlemedikleri olayları oyuna yansıtmaktadır. Öğretmenler çocuğun gelişimini etkileyebilecek çok önemli bilgileri oyun aracılığıyla öğrenebilmektedir. Sonuçların araştırmacılara ışık tutması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: okul öncesi, çocuğu tanıma teknikleri, oyun

Inönü Üniversitesi
Eğitim Fakültesi Dergisi
Cilt 22, Sayı 3, 2021
ss. 2140-2164
DOI:10.17679/inuefd.892681

Makale Türü
Araştırma Makalesi

Gönderim Tarihi
08.03.2021

Kabul Tarihi
26.11.2021

Önerilen Atıf

Okatan, Ö. ve Tagay, Ö. (2021). Okul öncesi öğretmenlerinin çocuğu tanıma ve değerlendirme yöntemi olarak oyuna ilişkin görüşleri. *Inönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(3), 2140-2164. DOI: 10.17679/inuefd.892681

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Çocuğu Tanıma ve Değerlendirme Yöntemi Olarak Oyuna İlişkin Görüşleri

Her insan biyolojik yapısının yanı sıra ilgi, yetenek, tutum ve kaygı gibi duyuşsal özelliklerin de bir bütünüdür. Eğitim planlanırken bu bireysel farklılıklar göz önünde tutulmalıdır. Candan, Tuncer ve Karataş'a (2015) göre bireysel farklılıkların eğitim-öğretim sürecinin her aşamasında dikkate alınması gerekir. Aktepe'ye (2005) göre eğitimin değeri, eğitim faaliyetlerinin bireysel farklılıklara göre düzenlenmesiyle arttırılabilir. Talu'ya (1999) göre zayıf ve güçlü yanlarıyla öğrencinin daha iyi tanınması eğitimin temelini oluşturur. Kuru ve Akman'a (2019) göre çocuğu tanımak, çok yönlü bir süreçtir. Çocuğu tanıma etkinliklerinin farklı zamanlarda ve ortamlarda sürekli devam etmesi, tek bir araç yerine amaca uygun birçok kaynağa başvurulması ve elde edilen bilgilerin objektif değerlendirilmesi oldukça önemlidir.

Öğrencinin iyi tanınması, ilgi ve yeteneklerinin erken yaşlarda keşfedilmesi önemlidir. Bireyin gelişimi için gerekli olan tüm yaşam becerilerinin temelleri, erken çocukluk yıllarında atılmaktadır. Yapılan çalışmalar bireyin beyin gelişiminin, yaşamın ilk yıllarında çok daha hızlı olduğu yönündedir (Akdağ, 2015; Bertan, Haznedaroğlu, Koln Yurdakök & Doğan Güçiz, 2009; Çamlıbel Çakmak, 2014; Güven & Efe Azkeskin, 2010; Koyuncu Şahin & Akman, 2018; Shonkoff & Phillips, 2000). Bu nedenle çocukların bilinçli ve doğru bir şekilde desteklenmesi ve yönlendirilmesi için okul öncesi dönemi kritik yılları kapsar. Çocuğun gelişiminin her yönden desteklenebilmesi, onun tüm özelliklerinin objektif olarak değerlendirilmesi ile mümkündür. Çocuğun gelişimine destek, onun tam anlamıyla tanınabildiği durumlarda sağlanabilir (MEB, 2011). Bu konuda öğretmenlere büyük görev düşmektedir. Özcan'a (2011) göre öğrencilerin insanlığa, ulusa ve kendilerine faydalı bazı beceri, değer ve bilgilerle donatılabilmesi için bireysel yeteneklerini ortaya çıkaran en önemli güç; öğretmendir. Öğretmen bu gücünü, öğrencilerini iyi tanımakla hayata geçirebilir. Öğretmenler, öğrencilerini tanımak için çeşitli yöntem ve teknikler kullanmaktadır. Oyunla çocuğu tanıma tekniği, bu yöntemlerden biridir. Alanda oyun ile ilgili çok fazla tanım yapılmıştır. Koçyiğit, Tuğlu ve Kök'e (2007) göre oyunla ilgili çok fazla tanım yapılmış olması oyunun önemini açıkça ortaya koymaktadır. Egemen, Yılmaz ve Akil'e (2014) göre oyunu yalnızca eğlenme aracı olarak nitelendirmek yetersizdir. Alanda oyunun; çocuk için yaşamın doğal bir parçası olduğu (Işıkoğlu Erdoğan & Canbelek, 2017), vazgeçilmez bir ihtiyaç olduğu (Ayan & Memiş, 2012; Gökşen, 2014; Halmatov, 2018; Koçyiğit, Tuğlu & Kök, 2007; Seçer, 2017), bir hak olduğu (Küçükali, 2015; Tuğrul, 2017), kendini ifade etme, rahatlama ve iç dünyasını yansıtırma aracı olduğu (Buldu, Şahin & Yılmaz, 2018; Karataş & Yavuzer, 2019), gelişim aracı olduğu (Egemen ve diğ., 2014), öğrenme aracı olduğu (Asımoğlu, 2012; Koçyiğit, Tuğlu & Kök, 2007; Seçer, 2017; Tuğrul, 2017), bireysel farklılıkları ortaya çıkarmak için fırsat olduğu (Buldu, 2010), gerçek hayata hazırlayıcı olduğu (Asımoğlu, 2012; Ayan & Memiş, 2012; Egemen ve diğ., 2014) ve evrensel olduğu (Güneş, Tuğrul v& Öztürk, 2020; Tuğrul, 2017) vurgulanmaktadır. Yine Güven'e (2017) göre oyun, öğretmenlerin öğrencilerini gözlemlemesi, tanınması ve yönlendirmesi açısından çok önemli bir araçtır.

Erken çocukluk döneminde çocuklar hayatlarındaki önemli olayları oyunla taklit ederek, gerçekte var olan önemseddiği durumları oyunda kullanır. Fakat oyuna, sadece bir ayna olarak bakılmamalıdır. Oyun çocuğun gelişiminde hem bedensel ve zihinsel açıdan hem de duygusal açıdan anahtar bir rol oynamaktadır (Egemen ve diğerleri, 2014; Koçyiğit, Tuğluk & Kök, 2007). Oyun, çocukların hayatında vazgeçilmez bir uğraş olmasının yanı sıra çocukla iletişim kurabilme imkânı sunan tek araçtır (Halmatov, 2018). Oyun, çocuğu doğal ortamında gözlemleme fırsatı

sunar. Özellikle 4-6 yaş okul öncesi çocuğu için oyun, hayatın vazgeçilmez bir unsurudur. Bu durum okul öncesi öğretmenleri için birçok açıdan bilgi sunan bir veri toplama aracı olabilmektedir. Koçyiğit ve Baydilek'e (2015) göre oyun eğitim-öğretimin planlamasında çocuğu tanıma ve değerlendirme boyutunda da yer alır. Bergen'e (2015) göre oyun temelli değerlendirme çocukların öğrenmelerini ve gelişimlerini izleme ve değerlendirme amacıyla kullanılan güvenilir ve geçerli bir değerlendirme aracıdır. Alanda en yaygın ve köklü kullanımı olmasının yanı sıra öğretmenlerin de rahatlıkla kullanabileceği bir değerlendirme biçimidir. Işıkoğlu Erdoğan ve Canbelek'e (2017) göre erken çocukluk döneminde, ölçme ve değerlendirme çalışmalarının çocukların doğal ortamında doğal yaşamlarının bir parçası olarak yapılması çok önemlidir. Çocuk için oyun, yaşamın doğal bir parçası olduğu için oyunla tanıma ve değerlendirme erken çocuklukta önemli bir yere sahiptir. MEB'e (2013) göre çocuğun oyun ortamında aldığı roller ve oyuncaklarla ilişkisi gibi birçok sayıda niteliği gözlenerek çocuk hakkında bilgi edinmek mümkündür. Bu sayede çocuğun sorunlarını ve davranış bozukluklarını anlamak ve bu davranış problemlerini oyun yoluyla çözmek olasıdır.

Koçyiğit ve diğerlerine (2007) göre oyunun, erken çocukluk dönemi ile ilgili yapılan bilimsel araştırma ve bulgularla birlikte önemi artmıştır. Bunun doğal bir sonucu olarak birçok bilim insanı, oyunun farklı boyutlarını araştırmaya yönelmiştir (Koçyiğit ve diğ., 2007). Alan yazın incelendiğinde çocuğun dünyasında oyunu araştıran (Aslan, 2013; Egemen & diğerleri, 2014; Erbay & Durmuşoğlu, 2012; Giren, 2016; Güven, 2018; Koçyiğit & Baydilek, 2015; Tuğrul, Aslan, Ertürk & Altınkaynak, 2014; Özyürek ve Gürleyik, 2016; Yılmaz & Pala, 2019), çocuklar için tercih edilen oyun alanlarını araştıran (Küçükali, 2015; Ünal, 2009), oyunun kuşaktan kuşağa değişimini araştıran (Tuğrul, Ertürk, Altınkaynak & Güneş, 2014), okul öncesi öğretmenlerinin gözünden oyunu araştıran (Adak Özdemir & Ramazan, 2014; Bozan, 2014; Erbil Kaya, Yalçın, Kimzan & Avar, 2017; Ünal, Kök & Pınar, 2017), okul öncesi öğretmenlerinin çocuğu tanıma tekniklerini araştıran (Taner, 2005; Türkoğlu, 2015; Yılmaz Topuz & Erbil Kaya, 2016), oyunun önemine vurgu yapan (Gökşen, 2014), terapötik oyunu araştıran (İnci & Günay, 2019; Kıran, Çalık & Esenay, 2013; Özkaya, 2015) çalışmalarla karşılaşılabilir. Ancak okul öncesi öğretmenlerinin oyunla çocuğu tanıma ve değerlendirme yöntemine dair görüşlerinin incelendiği bir çalışmaya rastlanmamıştır. Çocuğun dünyasında oyunun vazgeçilmez olması, oyun yoluyla kendi iç dünyasını yansıtması ve çocuğu tanımanın eğitime kattığı değer göz önünde bulundurulduğunda yapılan bu araştırmanın alana katkı sunacağı düşünülmektedir. Bu araştırmanın temel amacı okul öncesi öğretmenlerinin oyuna dair genel bakış açılarını ve oyunla çocuğu tanıma ve değerlendirme yöntemine dair görüşlerini belirlemektir. Bununla birlikte çalışmanın alt problemleri aşağıda belirtilmiştir:

1. Okul öncesi öğretmenlerinin çocuğu tanımanın önemine ilişkin görüşleri nelerdir?
2. Okul öncesi öğretmenlerinin çocuğu tanıma ve değerlendirme yöntemleri nelerdir?
3. Okul öncesi öğretmenlerine göre çocuk için oyun neyi ifade etmektedir?
4. Okul öncesi öğretmenlerine göre oyun ne anlama gelmektedir?
5. Okul öncesi öğretmenlerinin oyunu tercih etme amaçları nelerdir?
6. Okul öncesi öğretmenlerinin oyun sırasında gözlemledikleri durumlar nelerdir?
7. Okul öncesi öğretmenlerine göre öğrencilerin oyunlarda yaşadığı sorunlar ve çözümler nelerdir?
8. Okul öncesi öğretmenlerinin oyun sırasında yaşanan sorunları çözme biçimleri nelerdir?

9. Okul öncesi öğretmenlerine göre çocukların oyun, oyuncak ve rol seçimlerinde etkili olan unsurlar nelerdir?
10. Okul öncesi öğretmenlerine göre çocukların oyunlarda aldıkları roller nelerdir?
11. Okul öncesi öğretmenlerine göre çocukların oyun tercihleri nelerdir?
12. Okul öncesi öğretmenlerinin oyun yoluyla gözlemledikleri özel durumlar nelerdir?

Yöntem

Bu bölümde araştırmanın deseni, çalışma grubu, veri toplama araçları ve verilerin analizi açıklanmıştır.

Araştırmanın Modeli

Bu çalışma, okul öncesi öğretmenlerinin oyuna dair genel bakış açılarını ve oyunla çocuğu tanıma ve değerlendirme yöntemine dair görüşlerini belirlemeyi amaçlayan bir çalışmadır. Nitel bir çalışma olan bu çalışmada, olgubilim deseni kullanılmıştır. Nitel araştırmalar, problem durumlarını kendi doğal ortamlarında açıklama amacıyla yapılır (Creswell, 1998). Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 2008). Araştırmanın sonuçları güvenilirliği ve geçerliği sağlamak için, mümkün olduğunca detaylı ve doğrudan alıntılara yer verilerek sunulmuştur (Yıldırım ve Şimşek, 1999).

Çalışma Grubu

Bu çalışmada Burdur ilindeki beş anaokulu ve dört ilkokul olmak üzere dokuz farklı devlet okulunda görev alan ve bu çalışmaya katılmaya gönüllü olan 45 okul öncesi öğretmeni yer almıştır. Katılımcılar kolay örnekleme yoluyla belirlenmiştir. Araştırmada görüşü alınan öğretmenlerin cinsiyet, çocuk sahibi olma durumu, medeni hal ve hizmet yılı bilgileri Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1.

Çalışma Grubunda Yer Alan Öğretmenlerin Özellikleri

		f	%
Cinsiyet	Kadın	44	98
	Erkek	1	2
Çocuk Sahibi Olma	Evet	24	53
	Hayır	21	47
Medeni Hâli	Evli	36	80
	Bekar	9	20
Hizmet Yılı	0-5 Yıl	11	24
	6-10 Yıl	17	38
	11-15 Yıl	16	36
	16-20 Yıl	1	2

Tablo 1’e göre araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerin 44 kadın (%98), 1’i erkektir (%2). Araştırmaya katılan öğretmenlerin 24’ü çocuk sahibiyken (%53), 21’i çocuk sahibi değildir (%47). Bu öğretmenlerden 36’sı evli (%80), 9’u bekadır (%20). Bu çalışmada yer alan okul öncesi öğretmenlerinin hizmet yıllarına bakıldığında öğretmenlerden 11’i (%24) 0-5 yıl, 17’si (%38) 6-10 yıl, 16’sı (%36) 11-15 yıl ve 1’i (%2) 16-20 hizmet yılı aralığındadır.

Veri Toplama Araçları

Nitel araştırmalarda başlıca veri toplama aracı görüşmedir (Yıldırım & Şimşek, 2006). Nitel bir araştırma olan bu çalışmanın verileri, 2020-2021 eğitim-öğretim yılının birinci döneminde, araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Görüşme formu oluşturma sürecinde alan yazın incelenerek araştırmanın amacına uygun sorular belirlenmiştir. Ayrıca bu süreçte iki okul öncesi öğretmeninden de görüş alınmıştır. Kapsam geçerliği için, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi'nin Temel Eğitim ve Eğitim Bilimleri Bölümlerinde görev yapmakta olan birer akademisyenden görüş alınarak görüşme formuna son şekli verilmiştir. İlk etapta konu ile ilgili 15 soru belirlenmişken akademisyenlerin ve alanda çalışanların önerileri doğrultusunda 12 görüşme sorusu ile veriler toplanmıştır. Çalışmaya katılanlara bilgilendirilmiş onam formları doldurtularak izinleri alınmıştır. Ayrıca veriler toplanmadan önce Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulundan 20.08.2020 tarih ve GO 2020/234 sayılı etik izin alınmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen veriler, içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. İçerik analizi için iki araştırmacı verilen yanıtları inceleyerek tema ve kodları ayrı ayrı belirlemiş ve belirlenen tema ve kodlar karşılaştırılmıştır. Üzerinde ortak karar verilen ya da görüş ayrılığı yaşanan tema ve kodlar tespit edilmiştir. Kodlayıcılar arasındaki güvenilirlik, Güvenirlik=Uzlaşma Sayısı/Uzlaşma+Uzlaşmama sayısı formülünden yararlanılarak (Tavşancıl ve Aslan, 2001) .90 bulunmuştur. Bulguların sunumunda Ö1, Ö2 şeklinde kodlanmış olan katılımcıların bazılarının görüşlerine doğrudan yer verilmiştir. Ayrıca araştırmaya dair tüm dokümanlar araştırmacı tarafından saklanmaktadır.

Bulgular

Bu bölümde araştırma sonuçları alt problemlere göre sunulmuştur. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular temalar ve kodlara göre tablolar halinde sunulmuştur.

1. Okul öncesi öğretmenleri için çocuğu tanımak neden önemlidir?

Okul öncesi öğretmenlerine yöneltilen ilk soru "Sizce öğrencisini tanımak bir okul öncesi öğretmeni için neden önemlidir?" şeklindedir. Bu soruya ilişkin yapılan içerik analizi sonucunda ortaya çıkan tema ve kodlar Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2.

Okul Öncesi Öğretmenlerine Göre Öğrenciyi Tanımının Önemine İlişkin Tema ve Kodlar

Tema	Kodlar	f	%
Okul öncesi öğretmenlerine göre çocuğu tanımının önemi	Eğitime ayna tutarak planlama	16	36
	İlgi ve yeteneğine göre yönlendirme	13	29
	Öğrencileri farklı yönleriyle tanıma ve anlama	10	22
	İhtiyaçlara cevap verme	9	20
	İletişim kurma	7	16
	Gelişim alanları bilme ve gelişimi destekleme	3	7
	Sevgi bağı kurma ve öğrenciyi kazanma	3	7
	Öğrenciyi değerlendirme	1	2
	Koruyucu önleyici tedbirler alma	1	2

Tablo 2 incelendiğinde araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenleri genel olarak “eğitimi planlama” açısından öğrenciyi tanımanın önemli olduğunu belirtmiştir (%36). “İlgi ve yeteneğe göre yönlendirme” ise çocuğu tanımada en çok görüş belirtilmiş ikinci gerektir (%29). “Öğrencileri farklı yönleriyle tanımak ve anlamak” (%22), “Öğrencilerin ihtiyaçlarına cevap vermek” (%20), “Öğrencilerle iletişim kurma” (%16), “Öğrencinin gelişimini destekleme” (%7), “Öğrenci ile sevgi bağı kurma” (%7), “Öğrenciyi değerlendirme” (%2) ve “Koruyucu tedbirler alma” (%2) okul öncesi öğretmenlerinin çocuğu tanımanın önemine vurgu yaptıkları diğere gerektirlerdendir. “Sizce öğrencisini tanımak bir okul öncesi öğretmeni için neden önemlidir?” sorusuna dair örnek ifadeler aşağıdaki gibidir:

“Çocuğu her yönüyle tanımak, ihtiyaçları doğrultusunda yardımcı olmak için gerektir.” (Ö4)

“Çocuğun potansiyelini keşfetme ve doğru yönlendirme açısından önemlidir.” (Ö8)

“Öğrencini tanımadan ona hiçbir şey veremezsin diye düşünüyorum.” (Ö12)

2. Okul öncesi öğretmenlerinin kullandığı çocuğu tanıma ve değerlendirme yöntemleri nelerdir?

Okul öncesi öğretmenlerine “Öğrenciyi tanıma ve değerlendirme için hangi yöntemleri kullanıyorsunuz?” sorusu sorularak verilen seçenekleri önem sırasına göre yazmaları istenmiştir. Bu soruya ilişkin yapılan içerik analizinde ortaya çıkan kodlar ve temalar Tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 3.

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Çocuğu Tanıma ve Değerlendirme Yöntemlerine İlişkin Tema ve Kodlar

Tema	Kodlar	f	%
Okul öncesi öğretmenlerinin çocuğu tanıma ve değerlendirme yöntemleri	Gözlem	32	71
	Aile ile görüşme/Ev ziyareti/Veliden mektup	25	56
	Oyun	24	53
	Çocukla iletişim, sohbet, görüşme	17	38
	Çocuğu Tanıma formu/Aile bilgilendirme Formu	8	18
	Ön kayıt bilgileri, Gelişim Gözlem formu, Portfolyo	7	16
	Anekdote, vaka kaydı, not alma	6	13
	Sosyo-drama	6	13
	Resim yaptırma	6	13
	Anket, soru-cevap	5	11
	Hikâye tamamlama	2	4
	Arzu listesi	2	4
	Serbest Etkinlikler	2	4
	Hazırbulunuşluk testleri	1	2

Tablo 3 incelendiğinde araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin %71’i çocuğu tanıma ve değerlendirme yöntemi olarak gözlem yolunu, %56’sı ailede ile görüşerek veya ev ziyareti yaparak aileden bilgi edinmeyi, %53’ü çocukla oyun oynayarak tanımayı, %38’i çocukla vakit geçirerek sohbet etmeyi, %18’i aile tarafından doldurulan bilgilendirme veya çocuğu tanıma formunu, %16’sı gelişim gözlem formu ya da portfolyoyu, %13’ü anekdot ve vaka kaydını, %13’ü sosyo-dramayı, %13’ü resim yaptırma metodunu, %11’i anket ve soru-cevap metodunu, %4’ü hikâye tamamlama metodunu, %4’ü arzu listesini, %4’ü serbest etkinlikler metodunu ve %2’si hazırbulunuşluk testlerini tercih etmektedir. “Öğrenciyi tanıma ve

değerlendirme için hangi yöntemleri kullanıyorsunuz?” sorusuna verilen örnek ifadeler aşağıdaki gibidir:

“Aile bilgi formunu incelerim, oynadığı oyunları incelerim.” (Ö24)

“Aileden çocuğunu anlatan kısa bir mektup isterim.” (Ö31)

“Genel olarak gözlem tekniğini kullanıyorum.” (Ö41)

3. Okul öncesi öğretmenlerinin oyuna dair algıları nelerdir?

Okul öncesi öğretmenlerine “Sizce oyun, bir okul öncesi çocuğu için ne ifade eder?” sorusu sorularak, elde edilen cevaplara ilişkin yapılan içerik analizinde ortaya çıkan kodlar ve temalar Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4.

Okul Öncesi Öğretmenlerine Göre Çocuk İçin Oyunun Ne İfade Ettiğine İlişkin Tema ve Kodlar

Tema	Kodlar	f	%
Okul öncesi öğretmenlerine göre; çocuk için oyun	Çocuğun dünyasıdır, hayattır	16	36
	Kendini bulur, yansıtır, ifade eder	12	27
	Öğrenme, öğretici, eğitim aracıdır	10	22
	Çocuğun esas işidir, görevidir	7	16
	Her şeydir	5	11
	İhtiyaçtır	4	9
	Keşfetme aracıdır	3	7
	Eğlence aracıdır	3	7
	Paylaşım aracıdır	2	4
	Rahatlama, enerji boşaltma aracıdır	2	4
	İlişki kurma, iletişim aracıdır	2	4
	Yaşama sevincidir	1	2
	Gerçek hayata hazırlayıcıdır	1	2
	Mutluluk, cesaret, öz güven için araçtır	1	2
	Kazanma, kaybetme duygusunu öğreticidir	1	2
	Empati kurma aracıdır	1	2
Gelişimi destekleme aracıdır	1	2	

Tablo 4 incelendiğinde araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin %36’sı çocuk için oyunun çocuğun dünyası, hayatı olduğunu, %27’si kendini yansıtmaya aracı olduğunu, %22’si öğrenme ve eğitim aracı olduğunu, %16’sı çocuğun esas işi yani görevi olduğunu, %11’i oyunun çocuğun her şeyi olduğunu, %9’u çocuk için oyunun ihtiyaç olduğunu, %7’si keşfetme aracı olduğunu, %7’si eğlence aracı olduğunu, %4’ü paylaşma için oyunun bir araç olduğunu, %4’ü çocuğun rahatlama ve enerjisini boşaltma aracı olduğunu, %4’ü iletişim kurma aracı olduğunu, %2’si yaşama sevincinin kaynağı olduğunu, %2’si oyunun çocuğu gerçek hayata hazırladığını, %2’si mutluluk, cesaret ve öz güvenin dışı vurumu için araç olduğunu, %2’si kazanma ve kaybetme duygularını öğretme aracı olduğunu, %2’si empati kurma aracı olduğunu ve %2’si gelişimi destekleme aracı olduğunu belirtmiştir. “Sizce oyun, bir okul öncesi çocuğu için ne ifade eder?” sorusuna verilen örnek ifadeler aşağıdaki gibidir:

“Oyun her şey demektir, oyun çocuğu eğlendirir geliştirir ve eğlenirken öğretir.” (Ö2)

“Keşfetme öğrenme alanıdır. Enerjisini boşaltmak için fırsattır.” (Ö4)

“Oyun hayatın ta kendisidir.” (Ö5)

“Oyun çocuk için rahatlama aracıdır.” (Ö9)

“Oyunda öğrenir, keşfeder, kendini bulur, eğlenir, paylaşır.” (Ö12)

“Oyun demek eğlence demektir.” (Ö15)

Okul öncesi öğretmenlerine “Bir okul öncesi öğretmeni için oyun neye benzer?” sorusu sorularak, elde edilen cevaplara ilişkin yapılan içerik analizinde ortaya çıkan kodlar ve temalar Tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5.

Okul Öncesi Öğretmenlerine Göre Oyuna İlişkin Tema ve Kodlar

Tema	Kodlar	f	%
Okul öncesi öğretmenlerine göre; oyun	Hayat	10	22
	Olmazsa olmaz; hava, su gibi vazgeçilmez	7	16
	Kitap	4	9
	Çikolata, tatlı, turta, yemek	4	9
	Ayna	3	7
	Tiyatro	3	7
	Sosyalleşmede ilk adım	1	2
	İş, gereklilik	1	2
	Sihirli değnek	1	2
	Duyu organı	1	2
	Mutlu bir çocuk	1	2
	Terapi	1	2
	İletişim aracı	1	2
	Gözlem formu	1	2
	Hacıyatmaz	1	2
	Öğrenciyi tanımak için fırsat	1	2
	Röntgen makinesi	1	2
	Öğretim yöntemi	1	2
	Başlangıç çizgisi	1	2
	Altın anahtar	1	2

Tablo 5 incelendiğinde araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin %22 ‘si oyunu hayata, %16’sı hava, su gibi vazgeçilmez unsurlara, %9’u kitaba, %9’u çikolata ve turta gibi tatlılara, %7’si aynaya, %7’si tiyatroya benzetmiştir. Öğretmenlerin %2’si sosyalleşmede ilk adım, %2’si bir iş, gereklilik, %2’si sihirli değnek, %2’si duyu organı, %2’si mutlu bir çocuk, %2’si terapi, %2’si iletişim aracı, %2’si gözlem formu, %2’si hacıyatmaz, %2’si öğrenciyi tanıma fırsatı, %2’si röntgen makinesi, %2’si öğretim yöntemi, %2’si başlangıç çizgisi ve %2’si altın anahtar cevaplarını vermişlerdir. “Bir okul öncesi öğretmeni için oyun neye benzer?” sorusuna verilen örnek ifadeler aşağıdaki gibidir:

“Oyun hayatın ta kendisidir.” (Ö2)

“Tatlı bir turtaya benzer. Çünkü hem karnını doyurur hem de ağzında bıraktığı lezzetli tadı ile seni mutlu eder.” (Ö4)

“Sihirli değneğe benzer. Çünkü ulaşmak istediğiniz öğrenciyi ulaştır.” (Ö6)

Okul öncesi öğretmenlerine “Sınıfta genellikle hangi amaç için oyuna başvuruyorsunuz?” sorusu yöneltilmiş, verilen dört ana başlığı (eğlence, eğitim, öğrenciyi tanıma, zaman geçirme) öncelik sırasına göre seçmeleri istenmiştir. Elde edilen bulgular Tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6.*Okul Öncesi Öğretmenlerinin Oyunu Tercih Etme Öncelikli Amaçları*

	1.Sırada		2. Sırada		3. Sırada		4. Sırada	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Eğlence amaçlı	7	%16	10	%22	26	%58	2	%4
Eğitim amaçlı	23	%51	11	%24	8	%18	3	%7
Öğrenciyi tanıma amaçlı	10	%22	23	%51	10	%22	2	%4
Zaman geçirme amaçlı	5	%11	1	%2	1	%2	38	%84

Tablo 6 incelendiğinde araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin oyunu tercih etme amacı ile ilgili olarak; %51'i eğitim amaçlı, %22'si öğrenciyi tanıma amaçlı, %16'sı eğlence amaçlı ve %11'i zaman geçirme amacıyla oyunu tercih ettiğini birinci sırada belirtmiştir. Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin oyunu tercih etme amaçlarında %51'i öğrenciyi tanıma amaçlı, %24'ü eğitim amaçlı, %22'si eğlence amaçlı ve %2'si zaman geçirme amacıyla oyunu tercih sebebini ikinci sırada belirtmiştir. Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin oyunu tercih etme amaçlarında %58'i eğlence amaçlı, %22'si öğrenciyi tanıma amaçlı, %18'i eğitim amaçlı ve %2'si zaman geçirme amacıyla oyunu tercih ettiğini üçüncü sırada belirtmiştir. Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin oyunu tercih etme amaçlarında %84'ü zaman geçirme amaçlı, %7'si eğitim amaçlı, %4'ü eğlence amaçlı ve %4'ü öğrenciyi tanıma amacıyla oyunu tercih ettiğini dördüncü sırada belirtmiştir.

4. Okul öncesi öğretmenlerinin oyun sırasında gözlemledikleri durumlar nelerdir?

Okul öncesi öğretmenlerine "Öğrencilerinizin oyun oynarken hangi duyguları daha yoğun yaşadıklarını fark ettiniz?" sorusu sorularak, elde edilen cevaplara ilişkin yapılan içerik analizinde ortaya çıkan kodlar ve temalar Tablo 7'de sunulmuştur.

Tablo 7.*Okul Öncesi Öğretmenlerine Göre Oyunda Çocukların Yaşadığı Duygulara İlişkin Tema ve Kodlar*

Tema	Kodlar	f	%
Okul öncesi öğretmenlerine göre oyun sırasında çocukların yaşadığı duygular	Mutluluk, neşe, eğlence	28	62
	Heyecan	14	31
	Rahatlama, doğallık, özgürlük, huzur	7	16
	Üzüntü, mutsuzluk, duygusallaşma	6	13
	Hırs	5	11
	Paylaşma, sorumluluk alma	4	9
	Başarı, kendini gerçekleştirme	4	9
	Merak, ilgi	3	7
	Öfke, kızgınlık, korku	3	7
	İletişime geçememe, utanma	3	7
	Kaybetme duygusu	3	7
	Takım ruhu, ait olma, onaylanma	3	7
	Empati/ Benzeşim kurma	3	7
	Şaşkınlık	2	4
	Gönüllülük	1	2
Her duygu bir arada	1	2	

Tablo 7 incelendiğinde araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin çocukların oyunlarda yaşadığı duygulara yönelik gözlemleri şu şekildedir; öğretmenlerin %62'si mutluluk, eğlence, neşe, %31'i heyecan, %16'sı rahatlama, doğallık ve özgürlük, %13'ü üzüntü, mutsuzluk, duygusallık, %11 hırs, %9'u paylaşma ve sorumluluk alma, %9'u başarıma duygusu,

%7'si merak ve ilgi, %7'si öfke, kızgınlık ve korku, %7'si utanma, %7'si kaybetme, %7'si takım ruhu, ait olma ve onaylanma hissi, %7'si empati, %4'ü şaşkınlık, %2'si gönüllülük ve %2'si her duygunun bir arada yaşandığını belirtmiştir. "Öğrencilerinizin oyun oynarken hangi duyguları daha yoğun yaşadıklarını fark ettiniz?" sorusuna verilen örnek ifadeler aşağıdaki gibidir:

"Her duyguyu bir arada yaşıyorlar." (Ö12)

"Oyunda özgürdür çocuk. Mutludur. Ruhsal durumunu ifade edebildiği için huzurludur." (Ö41)

"Daha doğallar." (Ö19)

Okul öncesi öğretmenlerine "Öğrencileriniz oyun oynarken ne tür sorunlar yaşıyorlar ve bu sorunları genellikle nasıl çözüyorlar?" sorusu sorularak, elde edilen cevaplara ilişkin yapılan içerik analizinde ortaya çıkan kodlar ve temalar Tablo 8'de sunulmuştur.

Tablo 8.

Okul Öncesi Öğretmenlerine Göre Öğrencilerin Oyunlarda Yaşadığı Sorunlar ve Çözümlere İlişkin Tema ve Kodlar

Tema	Sorunlar		Çözümler			
	Kodlar	f	%	Kodlar	f	%
Okul öncesi öğretmenlerine göre oyun sırasında çocukların yaşadığı sorunlar ve çözümler	Paylaşma sorunu	22	49	Aralarında konuşma	12	27
	Lider olma isteği	10	22	Öğretmene başvurma	11	24
	Sabırsızlık, kuralsızlık	7	16	Sırayla yapma	5	11
	Bencilik, benmerkezcilik	4	9	Öğretmenin konuşması	4	9
	Rol dağılımı	2	4	Zamanla kendiliğinden	2	4
	Kıskançlık	2	4	Kuralların hatırlatılması	2	4
	İletişim sorunları	2	4	Çevresini taklit etme	1	2
	Kabul görmeme	1	2	Nesneyi alıp kaçma	1	2
	Ağlama, küsme	1	2			
	Oyuna katılamama, çekingenlik	1	2			
	Rekabet	1	2			
	Yer değiştirme isteği	1	2			
	Kaybetmeyi kabullenmeme	1	2			
	Sıra olamama	1	2			

Tablo 8 incelendiğinde araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin %49'u çocukların oyun sırasında en çok paylaşma sorunu yaşadığını, %22'si lider olma isteğinden kaynaklı sorunlar yaşandığını, %16'sı sabırsızlık ve kuralları reddetmekten kaynaklı sorunlar yaşandığını belirtmiştir. Ayrıca öğretmenlerin %9'u bencil, benmerkezcilikten kaynaklı sorunlar yaşandığını, %4'ü rol dağılımından kaynaklı sorunlar yaşandığını, %4'ü kıskançlıktan kaynaklı sorunlar yaşandığını, %4'ü iletişim kaynaklı sorunlar yaşandığını ifade etmiştir. Bununla birlikte öğretmenlerin %2'si kabul görmemeden kaynaklı sorunlar yaşandığını, %2'si ağlama, küsme kaynaklı sorunlar yaşandığını, %2'si oyuna katılamama ve çekingenlik kaynaklı sorunlar yaşandığını, %2'si rekabet kaynaklı sorunlar yaşandığını, %2'si yer değiştirme isteği kaynaklı sorunlar yaşandığını, %2'si kaybetmeyi kabullenmeme kaynaklı sorunlar yaşandığını ve %2'si sıra olamamaktan kaynaklanan sorunlar yaşandığını belirtmiştir. Bu sorunların genellikle nasıl çözüldüğüne ilişkin okul öncesi öğretmenlerinin cevapları incelendiğinde öğretmenlerin %27'si çocukların aralarında konuşarak sorunu çözdüğünü, %24'ü çocukların çözüm için öğretmene başvurdıklarını, %11'i çocukların tartışma konusu olan durumu sıra ile yaparak çözüm ürettiklerini ifade etmişlerdir. Sorun çözme konusunda öğretmenlerin; %9'u

kendilerinin müdahil olup konuşma yaparak çözüm üretildiğini, %4'ü zamanla sorunun kendiliğinden çözüldüğünü, %4'ü kuralların öğretmen tarafından hatırlatılmasıyla çözüldüğünü, %2'si çocukların çevresini taklit etmesiyle ve %2'si de çocukların sorun olan nesneyi alıp kaçmasıyla çözüm ürettiğini belirtmiştir. “Öğrencileriniz oyun oynarken ne tür sorunlar yaşıyorlar ve bu sorunları genellikle nasıl çözüyorlar?” sorusuna verilen örnek ifadeler aşağıdaki gibidir:

“Daha çok oyun kurallarında bencillik öne çıkıyor.” (Ö9)

“Başlarda sürekli bana şikâyet ediyorlardı.” (Ö12)

“Paylaşma problemi en büyük sorun. Genelde İçlerinden biri lider olarak karar verici oluyor diğerleri de uyuyor.” (Ö17)

Okul öncesi öğretmenlerine “Öğrencileriniz oyun oynarken sorun yaşadığında siz nasıl müdahale ediyorsunuz?” sorusu sorularak elde edilen cevaplara ilişkin yapılan içerik analizinde ortaya çıkan kodlar ve temalar Tablo 9’da sunulmuştur.

Tablo 9.

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sorunlara Getirdikleri Çözümlere İlişkin Tema ve Kodlar

Tema	Kodlar	f	%
Okul öncesi öğretmenlerinin sorunlara getirdiği çözümler	Kendilerinin çözmesi için süre tanıma, gözlemlenme	26	58
	Konuşarak çözüme, rehberlik etme	25	56
	Empati için örnek verme, hikâye anlatma, drama	6	13
	Sakin kalarak orta yol bulma	3	7
	Sorun kaynağını ortamdaki uzaklaştırma	3	7
	Kuralları hatırlatma	3	7
	Objektif olup güven verme	3	7
	Öğrencinin dikkatini dağıtma, alternatif sunma	3	7
	Görev paylaşımı yapma	1	2
	Sorunun devam etmesi halinde oyunu bitirme	1	2

Tablo 9 incelendiğinde araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin %58'i oyun sırasında karşılaşılan sorunları çözmek için öğrencilerin kendi başlarına çözüm bulabilmeleri için süre tanımaktadır. Öğretmenlerin %56'sı sorunu konuşarak ve öğrenciye rehberlik ederek çözmeyi, %13'ü konu ile ilgili örnekler vererek, hikâye tamamlama ve drama yaptırmayı, %7'si orta yol bulmak için sakin kalmayı, %7'si sorun kaynağını ortadan kaldırmayı, %7'si kuralları hatırlatmayı, %7'si objektif olup güven vermeyi, %7'si öğrencinin dikkatini dağıtarak alternatif sunmayı, %2'si görev paylaşımı yapmayı ve %2'si sorunun devam etmesi halinde oyunu bitirmeyi çözüm yolu olarak belirtmiştir. “Öğrencileriniz oyun oynarken sorun yaşadığında siz nasıl müdahale ediyorsunuz?” sorusuna verilen örnek ifadeler aşağıdaki gibidir:

“Olay karşısında birbirleriyle empati kurmaları için örnekler veriyorum.” (Ö7)

“Hemen müdahale etmiyorum. Gözlemliyorum, kendilerinin çözmesini bekliyorum.” (Ö17)

“Gözlemliyorum. Sorun çözülmezse öğrencilere fark ettirmeden başka alanlara yönlendiriyorum.” (39)

Okul öncesi öğretmenlerine “Çocukların oyun, oyuncak ve rol seçimi hangi özelliklere göre nasıl farklılaşmaktadır? Bu konularda genel bir gözleminiz oldu mu?” sorusu sorulmuştur. Elde edilen cevaplara ilişkin yapılan içerik analizinde ortaya çıkan kodlar ve temalar Tablo 10, Tablo 11 ve Tablo 12’de sunulmuştur.

Tablo 10.

Okul Öncesi Öğretmenlerine Göre Çocukların Oyun, Oyuncak ve Rol Seçimlerinde Etkili Unsurlara İlişkin Tema ve Kodlar

Tema	Kodlar	f	%
Okul öncesi öğretmenlerine göre çocukların oyun ve oyuncak seçimine etki eden unsurlar	Cinsiyet	26	58
	Karakter özelliği (Sakin, duygusal, hareketli, şiddet eğilimli vb.)	23	51
	Aile ve toplumdan gelen kültürel etki	4	9
	Evde kardeş bulunma durumu	3	7
	Evde izlenen TV programları	2	4
	Yaş	1	2

Tablo 10 incelendiğinde araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin %58'i çocukların oyun ve rol tercihlerini cinsiyete göre belirtmiştir. Öğretmenlerin %51'i ise çocuğun karakteristik özelliklerine göre tercih edilen oyunların değiştiğine vurgu yapmıştır. Öğretmenlerin %9'u aileden ve toplumdan kaynaklı kültürel etkilerin çocukların oyun ve rol seçiminde etkili olduğuna vurgu yapmıştır. Öğretmenlerin %7'si evde kardeş bulunma ve evdeki kardeşin cinsiyetine göre çocukların oyun ve rol tercihlerini etkilediğini belirtmiştir. Öğretmenlerin %4'ü çocukların evde izlenen TV programlarının çocukların oyun ve rol tercihlerini etkilediğini belirtmiştir. Ve öğretmenlerin %2'si ise oyun tercihlerinin çocuğun yaşına göre değiştiğine vurgu yapmıştır. Oyun tercihlerine etki eden faktörlere dair örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

“Genelde cinsiyete göre yönelim oluyor.” (Ö4)

“Küçük Kardeşi olan çocuklar genelde anne baba veya bebek modeli oluyorlar.” (Ö8)

“Şiddet eğiliminde ki çocuklar bloklardan silah yapmaya yöneliyor.” (Ö22)

Okul öncesi öğretmenlerin görüşlerine göre okul öncesi çocuklarının oyunlarda aldıkları roller Tablo 11’de verilmiştir.

Tablo 11.

Okul Öncesi Öğretmenlerine Göre Çocukların Oyunlarda Aldıkları Rollere İlişkin Tema ve Kodlar

Tema	Kodlar	f	%
Okul öncesi öğretmenlerine göre çocukların oyunlarda aldıkları roller	Anne	8	18
	Kardeş, bebek	8	18
	Baba	5	11
	Lider rolü, oyun kurucu	5	11
	Öğretmen	2	4
	Şoför	2	4
	Abla	1	2
	Polis	1	2
	Asker	1	2
	Doktor	1	2
	Hemşire	1	2
	Tamirci	1	2
Görüş belirtmeyen	9	22	

Tablo 11 incelendiğinde okul öncesi öğretmenlerinin %18'i çocukların anne rolünü, %18'i kardeş-bebek rolünü, %11'i baba rolünü, %11'i liderlik yani oyun kurucu rolünü, %4'ü öğretmen rolünü, %4'ü şoför rolünü, %2'si abla rolünü, %2'si polis rolünü, %2'si asker rolünü, %2'si doktor rolünü, %2'si hemşire rolünü ve %2'si tamirci rolünü üstlendiklerini belirtmiştir.

Okul öncesi öğretmenlerine göre çocukların oyunlarda tercih ettikleri rollere ilişkin örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

“Kızlar anne, abla, kardeş vb. roller almak istiyor. Erkekler asker polis baba abi rollerine bürünüyorlar.” (Ö37)

“Özellikle öğretmen, anne, baba rolünü seçiyorlar.” (Ö36)

“Erkek çocuklar şoför, polis, asker; kızlar ise öğretmen, doktor, anne rollerinde istiyor.” (Ö27)

Okul öncesi öğretmenlerine göre çocukların bazı özelliklere göre oyun tercihleri Tablo 12’de sunulmuştur.

Tablo 12.

Okul Öncesi Öğretmenlerine Göre Çocukların Oyun Tercihlerine İlişkin Temalar ve Kodlar

Tema	Kodlar	Oyun tercihleri	f	%
Okul öncesi öğretmenlerine göre çocukların oyun tercihleri	Kızlar	Evcilik	16	36
		Bebekli oyunlar	6	13
		Mutfak oyunları	5	11
		Kitap okuma	3	7
		Oyun hamuru	1	2
		Zekâ oyunları	1	2
	Erkekler	Araba oyunları	12	27
		Blok, yap-boz	8	18
		Aksiyon, hareketli, top oyunları	7	16
		Yapı, inşaat oyunları	5	11
		Tamir seti ile oynama	4	9
		Hayvanlarla oynama	2	4
		Zekâ oyunları	1	2
		Yaş	3-4 yaş tırmanma, bisiklet, yapboz	1
	4-6 yaş masa başı oyunlar, blok, boncuk		1	2
	6 yaş evcilik		1	2
	Hareketli çocuklar	Blok yapmak	3	7
		Araba oyunları	3	7
		Deney yapmak	1	2
		Hareketli oyunlar	1	2
	Çekingen, duygusal, sakin çocuklar	Evcilik	5	11
		Sanatsal oyunlar	2	4
		Masa başı oyunlar	2	4
		Araba oyunları	1	2
Blok yapmak		1	2	
Resim çizmek		1	2	
Şiddet eğilimli çocuklar	Kitap okumak	1	2	
	Silah, savaş oyunları	3	7	
		Blok oyunları	2	4

Tablo 12 incelendiğinde okul öncesi öğretmenlerinin bazıları çocukların oyun tercihini cinsiyete göre yorumlamıştır. Buna göre öğretmenlerin %36’sı kız çocuklarının evcilik tercih ettiğini, %13’ü bebek, %11’i mutfak eşyası, %7’si kitap, %2’si oyun hamuru ve %2’si zekâ oyunlarını tercih ettiğini belirtmiştir. Öğretmenlerin %27’si erkek çocuklarının araba tercih ettiğini, %18’i blok, blok ve yap-boz, %16’sı hareketli oyunları, %11’i yapı ve inşaat oyunları, %9’u tamir setlerini, %4’ü hayvanları, %2’si zekâ oyunlarını tercih ettiğini belirtmektedir. Bir öğretmen oyun tercihlerinin yaşa göre değiştiğini buna göre 3-4 yaş çocuklarının tırmanma, bisiklet ve yapboz oyunlarını tercih ederken, 4-6 yaş çocuklarının masa başı oyunlarını, 6 yaş grubunun ise evcilik oyunlarını tercih ettiğini ifade etmiştir. Öğretmenlerden %7’si hareketli öğrencilerin blok tercih ettiğini, %7’si araba tercih ettiğini, %2’si deneyleri, %2’si hareketli

oyunları tercih ettiğini belirtmiştir. Öğretmenlerden %11'i çekingen, duygusal çocukların evcilik tercih ettiğini, %4'ü sanatsal oyunları, %4'ü masa başı oyunlar, %2'si araba, %2'si blok, %2'si resim, %2'si kitap tercih ettiğini belirtmiştir. Öğretmenlerden %7'si şiddete eğilimli çocukların silah ve savaş oyunlarını tercih ettiğini, %4'ü blok tercih ettiğini belirtmiştir. Okul öncesi öğretmenlerine göre çocukların hangi özelliğe göre hangi oyunları tercih ettiklerine ilişkin örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

“Erkekler genellikle hareketli grup oyunları kuruyorlar. Kızlar genellikle evcilik oynuyorlar.” (Ö30)

“Çok hareketli olanlar daha çok bloklar, arabalarla oynuyorlar. Sosyal çocuklar dramatik oyun merkezinde zaman geçiriyorlar.” (Ö33)

“Oyunlarını birleştirmeleri çok güzel kızlar anne olurken erkekler de baba abi olabiliyor.” (Ö42)

Okul öncesi öğretmenlerine “Oyun yoluyla öğrencinizde farkına vardığınız özel bir durum oldu mu?” sorusu sorularak elde edilen cevaplara ilişkin yapılan içerik analizinde elde edilen bulgular Tablo 13'te sunulmuştur.

Tablo 13.

Okul Öncesi Öğretmenlerini Oyun Yoluyla Gözlemledikleri Özel Durumlara İlişkin Temalar ve Kodlar

Tema	Aile ile ilgili		Öğrenci ile ilgili			
	Kodlar	f	%	Kodlar	f	%
Oyun yoluyla gözlemlenen özel durumlar	Çocuğa olumsuz davranış (şiddet)	6	13	Kardeş kıskançlığı	3	7
	Boşanma	2	4	Akran zorbalığı	2	4
	Ailede sağlık problemleri	2	4	Gece altını ıslatma	1	2
	Annenin hamileliği	1	2	Cinsiyet karmaşası	1	2
	Üvey anne	1	2	Ekran bağımlılığı	1	2

Tablo 13 incelendiğinde araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin %13'ü aile içinde şiddet olduğunu, %4'ü ailede boşanma durumu olduğunu, %4'ü ailede ciddi sağlık sorunlarının yaşandığını, %2'si çocuğun annesinin hamilelik durumunu, %2'si çocuğun üvey anneye sahip olduğunu oyun yoluyla öğrendiklerini belirtmiştir. Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin %7'si kardeş kıskançlığını, %4'ü çocuğun akran zorbalığına maruz kaldığını, %2'si çocuğun gece altını ıslattığını, %2 çocuğun cinsiyet karmaşası yaşadığını ve %2'si çocuğun ekran bağımlısı olduğunu oyun yoluyla öğrendiklerini belirtmiştir. “Oyun yoluyla öğrencinizde farkına vardığınız özel bir durum oldu mu?” sorusunun cevaplarına dair örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

“Bir kız öğrencim evcilik sırasında, sürekli tişörtünün altına bebek koyuyordu. Annesinin hamile olduğunu öğrendim.” (Ö3)

“Kukla karakterimiz çok üzgün ve ağlıyordu. Öğrencimin annesinin kanser hastası olduğunu öğrendim.” (Ö6)

“5 yaşındaki bir öğrencime geceleri bez bağlandığını oyunla farkına vardım.” (Ö7)

“Oyun yoluyla anne ve babasının boşanma aşamasında olduğunu ve onu çok etkilediğini öğrenmiştim.” (Ö10)

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmada okul öncesi öğretmenlerinin oyuna bakış açısı ve oyunla çocuğu tanıma ve değerlendirme yöntemine ilişkin görüşleri incelenmiştir. Araştırma sonucuna göre okul öncesi öğretmenleri için çocuğu tanımak; çocuğun ilgi ve yeteneklerini tanıyarak eğitime yön verebilme, çocuğun ihtiyaçlarına cevap verebilme ve çocukla iletişim kurabilme açısından çok önemlidir. Alanda benzer sonuçlara ulaşan çalışmalar mevcuttur. Türkoğlu'nun (2015) çalışmasında öğretmenler, çocuğu tanıma ve değerlendirmenin en önemli amacının "çocuk gelişimini takip etme" ve "çocuğun kendisini tanımasına fırsat verme" olduğunu belirtmiştir. Bu araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenleri öğrencilerini daha iyi tanıyabilmek için en çok gözlem, aile ile iletişim ve oyun tercih etmektedir. Alanda okul öncesi öğretmenlerinin öğrenciyi tanıma yöntemi olarak daha çok gözlem tekniğini tercih ettiğine dair önemli çalışmalar yer almaktadır (Elden, 2019; Türkoğlu, 2015; Yılmaz Topuz & Erbil Kaya, 2016). Okul öncesi eğitimin planlanmasında çocuğu tanıma ve değerlendirme süreçlerine daha çok zaman ayrılması ve iyi planlanması gerektiği düşünülmektedir. Ancak öğretmenler öğrenciyi tanıma ve değerlendirme sürecinde iş yükünün fazla olması, sınıf mevcudunun çok olması, zaman yetersizliği ve ailelerin iş birliğine açık olmaması gibi nedenlerden dolayı güçlük yaşamaktadır (Elden, 2019; Yılmaz Topuz & Erbil Kaya, 2016).

Bu araştırmada okul öncesi öğretmenlerine göre oyun; çocuğun esas işi, görevi, çocuk için hayatın ta kendisi, çocuğun kendini yansıtabilmesi için bir fırsat, gerçek hayatı öğrenebilmesi için bir araç olarak görülmektedir. Ayrıca öğretmenler oyunu; hayat, olmazsa olmaz, vazgeçilmez, kitap, çikolata, turta ve çocuğun kendini yansıtacağı aynaya benzetmişlerdir. Alanda oyuna dair metafor çalışmaları mevcuttur. Bu çalışmalarda oyun; öğretici, eğlendirici, çocuğun kendini ifade etme, duygularını yansıtıcı ve yaşamsal ihtiyaç (Giren, 2016); öğrenme ve gelişime etki, çocuğun kendini ve potansiyelini özgürce yansıttığı ortam, eğlenceli olma, yaşama hazırlık, çocuklar tarafından yapılan her şey ve çocuk için değerli olma (Adak Özdemir & Ramazan, 2014); kendini gerçekleştirme, gelişimi destekleme, deneyimleme, öğrenme, zaman geçirme, eğlenme, rahatlama, kendini ifade etme aracı (Ünal ve diğ., 2017); rahatlatıcı olma, mutluluk verme, yaşamı yansıtma, ihtiyaç olma, öğrenme aracı olma, hayali olma, hayatı öğretme, iç dünyayı yansıtma (Tok, 2018) olarak görülmüştür. Oyunun bu denli önemli olması göz önüne alındığında öğretmenlerin ve ailelerin çocuğun günlük rutinleri arasında oyuna daha çok yer vermesi gerektiği düşünülmektedir.

Bu araştırmanın sonucuna göre okul öncesi öğretmenlerinin çoğunluğu, oyunu öncelikle bir eğitim aracı olarak görmektedir. Öğretmenler açısından oyun, eğitim amacı dışında en çok çocuğu tanıma yöntemi olarak kullanılmaktadır. Benzer şekilde Eren'in (2018) özel eğitim öğretmen adaylarıyla yaptığı metafor çalışmasında oyun kavramı, bir eğitim-öğretim aracı olarak ve hayata hazırlayıcı olarak görülmüştür. Alanda oyunun öğretici boyutuna vurgu yapan çalışmalar mevcuttur. Weisberg, Kittredge, Hirsh-Pasek, Golinkoff ve Klahr (2015) okul öncesi çocukları ile yaptığı araştırmanın sonucuna göre çocuklara bilgi doğrudan söylendiğinde, çocuklar öğrenmektedir. Ancak öğretmen oyun kurar, rehberlik eder ve oyun içinde kontrolü çocuklara bırakırsa, çocuklar aktif olarak daha fazla araştırmakta ve daha fazla öğrenmektedir (Weisberg ve diğ., 2015). Alan yazın incelendiğinde, oyunun eğitim-öğretimde bu kadar önemli olmasına rağmen bazı okul öncesi öğretmenlerinin oyundan yararlanmadıkları, bazı öğretmenlerin ise bu eksikliklerinin farkında olduğu ve özellikle uygulama sürecinde destek almaları gerektiği ortaya çıkmıştır (Erbil Kaya ve diğerleri, 2017; Tuğrul ve diğerleri, 2014).

Oysaki öğretmenlerin eğitim sürecinin dinamiklerini oyunun içine gizlemeleri, ailelerin ve öğretmenlerin akademik kaygılarla çocukların oyunlarında sınırlayıcı olmamaları ve çocukların oyun ihtiyaçlarına daha duyarlı olmaları gerekmektedir (Koçyiğit & Baydilek, 2015).

Bu çalışmanın sonucuna göre çocuklar oyun sırasında çoğunlukla mutluluk, heyecan ve rahatlama duygularını yaşamaktadır. Ayrıca çocuklar oyunlar vasıtasıyla olumlu ve olumsuz duyguların hepsini oyun içinde prova etmektedir. Bu açıdan oyunların çocukları duygusal olarak da gerçek hayata hazırladığı söylenebilir. Alan yazında oyunun heyecan, eğlence ve mutluluk hali yaratan, rahatlama aracı olduğu sonucuna ulaşan çalışmalar mevcuttur (Güven, 2018; Kiran ve diğ., 2013). Bu çalışmanın sonucuna göre okul öncesi çocuklarının oyunlarda en çok yaşadığı sorunlar; paylaşma, liderlik, sabırsızlık ve çocukların benmerkezci düşünmeleridir. Ayrıca çocuklar karşılaştıkları sorunları çoğunlukla aralarında konuşarak, öğretmene başvurarak veya etkinliği sırayla yaparak çözmektedirler. Bu durum okul öncesi çocukları için gelişim döneminin bir özelliği olarak görülmektedir. Öğretmenlerin genel olarak bu konuda yaklaşımı ise çocuklara sorunu çözebilmeleri için süre tanıma ve gözleme olmuştur. Bazı öğretmenler sorunun çözümü için çocuklarla konuşma, örnek hikâye anlatma veya konu ile ilgili drama yaptırma yoluna giderken, bazı öğretmenler ise sorunları çözmek için sık sık kuralları hatırlattıklarını belirtmişlerdir. Alan yazında benzer sonuçlara ulaşan çalışmalar mevcuttur. Tsai'nin (2015) okul öncesi öğretmenlerinin çocuk oyunlarına katılma stratejilerini araştırdığı çalışmada öğretmenlerin aktif olarak oyunlara dâhil olduğu ve oyunlar sırasında çıkan sorunlara, çocuklara kuralları hatırlatarak müdahale ettikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmanın sonucuna göre okul öncesi çocuklarının oyun tercihlerinde en çok cinsiyet, karakteristik özellikler ve aile kültürü etkili bulunmuştur. Alanda oyun ve oyuncak tercihlerinin cinsiyete göre değiştiğine dair çalışmalar mevcuttur (Cherney ve London, 2006; Güven, 2018). Alan yazına bakıldığında oyun tercihleri gibi oyunlarda sergilenen tutumlar da cinsiyete göre farklılaşmaktadır. Aslan (2013) yaptığı çalışmada okul öncesine giden çocukların, oyunlar sırasında ortaya çıkan zorbalık davranışlarını incelediği araştırmada zorbalık ve mağdur olma cinsiyete göre farklılaşmaktadır. Bu araştırma sonucuna göre kız çocukları genellikle evcilik malzemeleri, bebek ve mutfak gereçleriyle oynarken erkek çocukları araba, blok veya top gibi oyuncakları öncelikli olarak tercih etmektedir. Güven'in (2018) çalışmasında benzer bir sonuca ulaşılmıştır. Araştırmada top, bebek ve araba oyuncaklarının daha çok tercih edildiği gözlenmiştir. Alanda oyuncak tercihinin cinsiyete göre farklılaştığı başka çalışmalar da mevcuttur (Cherney & London, 2006). Kamaraj'a (2000) göre oyuncak, oyun sırasında çocukların farklı gelişim alanlarına geliştirici katkı sunan eğitici araçlardır. Ancak Türkiye'de bir çocuk başına düşen oyuncak harcamasının gelişmiş ülkelere göre oldukça düşük olduğu görülmektedir (Kamaraj, 2000). Ülkemizde okul öncesi eğitiminin yaygınlaştırılması ve okul öncesi eğitime ayrılan ödeneğin artırılmasıyla, farklı sosyo-ekonomik çevrelerden gelen çocukların oyuncak ihtiyacının karşılanacağı düşünülmektedir.

Bu araştırmaya sonucuna göre; okul öncesi çocuklarının oyunlarda en çok tercih ettikleri roller anne, kardeş, baba, liderlik ve öğretmenlik rolleridir. Alan yazında okul öncesi çocuğunun hayatında aile bireylerini merkeze aldığına dair çalışmalar mevcuttur. Alabay'ın (2020) çalışmasında okul öncesi çocuklarına "Kahramanın kim?" sorusu yöneltilmiş, araştırmaya katılan çocukların kahramanlarının büyük oranda aile bireylerinden olduğu tespit edilmiştir. Bu durumun gelişim özelliği olduğu düşünülmektedir. Özellikle okul öncesi dönemde çocukların aile bireylerini ve öğretmenlerini rol model alması; aile bireylerine ve öğretmenlere

büyük sorumluluk yüklemektedir. Bu nedenle çocuklara doğru rol model olma açısından ailelere ve öğretmenlere yönelik eğitim seminerleri verilebilir. Öğretmenler bu konuda aile katılımı özel etkinlikler planlayabilir.

Bu çalışmada okul öncesi öğretmenlerinin oyun yoluyla öğrencilerinde gözlemledikleri özel durumlar olup olmadığı araştırılmıştır. Araştırma sonucunda öğretmenler çocuğa şiddet, boşanma, sağlık sorunları, aileye katılacak yeni bir kardeş, üvey anne, kardeş kıskançlığı, akran zorbalığı, gece altını ıslatma, cinsiyet karmaşası ve ekran bağımlılığı gibi öğrenciye yönelik bilgileri oyun aracılığıyla fark ettiklerini belirtmişlerdir. Alan yazına bakıldığında çocukların yaşadığı olumlu ya da olumsuz yaşantıların oyun davranışlarına ve seçimlerine yansıdığına dair çalışmalar mevcuttur. Alessandri'nin (1991) kötü muamele görmüş (istismar) ve kötü muamele görmemiş okul öncesi çocuklarında oyun ve oyun dışı davranışları araştırdığı çalışma sonucuna göre, kötü muamele gören çocuklar kötü muamele görmeyen çocuklara göre daha az grup oyunlarına katılmaktadır. Bu çocuklar akranları ile daha az iletişim gereken bireysel oyunları tercih etmektedir. Ayrıca bu çocuklar oyunlarda daha saldırgan bir tutum içindedir. Bu çalışmalar oyun aracılığıyla çocuklar hakkında bilgi edinmenin mümkün olduğunu ortaya koymaktadır.

Özetle bu araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin görüşlerine göre oyun; öğrenciyi tanıma ve yönlendirme, eğitimi planlama ve öğrenciyle bağ kurup iletişim kurabilme açısından önemlidir. Öğretmenler öğrenciyi tanımak için en çok gözlem, aileyle iletişim, oyun, çocukla sohbet ve bazı bireyi tanıma formlarını tercih etmektedir. Öğretmenlere göre oyun çocuğun dünyası, esas işi, öğrenme ve keşfetme aracı, çocuğun hayatında vazgeçilmez, olmazsa olmaz bir ihtiyaçtır. Çocuk için oyun hayatın bir parçasıdır. Öğretmenler daha çok eğitim ve çocuğu tanıma aracı olarak oyunu tercih etmektedir. Öğretmenlere göre öğrenciler oyun sırasında daha çok mutluluk, neşe, heyecan ve rahatlama gibi olumlu duyguları yaşamakla birlikte kaybetme, kızgınlık, korku gibi olumsuz duyguları da yaşamaktadır. Çocuklar oyunlarda daha çok paylaşma, liderlik, rol dağılımı gibi konularda sorun yaşarken, bu sorunları aralarında konuşarak ya da öğretmene baş vurarak çözmektedir. Çocuklar oyunlarında daha çok aile bireylerinin rollerini üstlenmektedir. Çocuklarda tercih edilen oyun, oyuncak ve roller cinsiyete göre farklılaşmaktadır. Çocuklar gerçek hayatta yaşadıkları, gözlemledikleri olayları oyuna yansıtmaktadır. Öğretmenler oyun aracılığıyla çocuğun gelişimini etkileyebilecek önemli bilgiler edinmektedir. Bu sonuçlara göre, aşağıdaki öneriler sunulabilir:

- Öğretmenlerin çocuğu tanıma ve değerlendirme yöntemi olarak oyundan yararlanması, öğretim yaşantıları içinde oyuna daha çok yer vermesi faydalı görülmektedir.
- Öğretmenlere çocuklarda oyunun kullanımı konusunda seminerler verilebilir.
- Oyunla değerlendirmeden yararlanılarak ihtiyacı olan çocuklar için okul rehberlik servisi ile iletişim kurulabilir.
- Oyun konusunda velilere destek olmak ve velileri bilgilendirmek uygun olabilir.
- Bu çalışmanın sonuçları araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin görüşleri ile sınırlıdır. Ailelerin ve çocukların dâhil olduğu benzer çalışmalar yapılabilir.
- Sınıf öğretmenlerinin de görüşlerinin alındığı karşılaştırmalı çalışmalar yapılabilir.

Çıkar Çatışması Bildirimi

Yazar(lar), bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve / veya yayınlanmasına ilişkin herhangi bir potansiyel çıkar çatışması beyan etmemiştir.

Destek/Finansman Bilgileri

Yazar(lar), bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve / veya yayınlanması için herhangi bir finansal destek almamıştır.

Etik Kurul Kararı

Bu çalışma için, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulundan 20.08.2020 tarih ve GO 2020/234 sayılı etik izin alınmıştır.

ETİK BEYAN: "*Okul Öncesi Öğretmenlerinin Oyunla Çocuğu Tanıma ve Değerlendirme Yöntemine İlişkin Görüşleri*" başlıklı çalışmanın yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamış, karşılaşılabilecek tüm etik ihlallerde "İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Yayın Kurulunun" hiçbir sorumluluğunun olmadığı, tüm sorumluluğun Sorumlu Yazara ait olduğu ve bu çalışmanın herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiş olduğunu taahhüt ederim.

Kaynakça/References

- Alabay, E. (2020). "Kahramanın kim?": Okul öncesi dönem çocuklarının kahramanlarının incelenmesi. *Erken Çocukluk Çalışmaları Dergisi*, 4(1), 152-171.
- Alessandri, S. M. (1991). Play and social behavior in maltreated preschoolers. *Development and Psychopathology*, 3(2), 191-206.
- Adak Özdemir, A., & Ramazan, O. (2014). Okul öncesi öğretmenlerinin oyuna ilişkin görüşleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 3(4).
- Akdağ, F. (2015). Çocukta beyin gelişimi ve erken müdahale. *Hacettepe University Faculty of Health Sciences Journal*, 2.
- Aktepe, V. (2005). Eğitimde bireyi tanımanın önemi. *Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi*, 6 (2), 15-24.
- Asımoğlu, S. (2012). *Yaratıcı drama ve orff yaklaşımı çerçevesinde okul öncesi eğitimde oyun kavramı* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Ayan, S., & Memiş, U. A. (2012). Erken çocukluk döneminde oyun. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 14(2), 143-149.
- Bergen, D. (2015). *Play as a Method of assesing young children's development and learning: Past, Present, Future. Contemporary Perspectives on Research in Assessment and Evaluation in Early Childhood Education* (Olivia Saracho Ed.) s. 221. Charlotte, NC: Information Age Publishing
- Bertan, M., Haznedaroğlu, D., Yurdakök, K., & Güçiz, B. D. (2009). Ülkemizde erken çocukluk gelişimine ilişkin yapılan çalışmaların derlenmesi (2000-2007). *Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi*, 52 (1).
- Bozan, N. (2014). *Okul öncesi eğitimde oyunun öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Buldu, M. (2010). Making learning visible in kindergarten classrooms: Pedagogical documentation as a formative assessment technique. *Teaching and Teacher Education* 26(7), 1439-1449.
- Buldu, M., Şahin, F., & Yılmaz, A. (2018). Okul öncesi dönem çocuklarının gelişim ve öğrenmelerinin desteklenmesinde pedagojik dokümantasyonun katkısının öğretmen görüşlerine göre incelenmesi. *Elementary Education Online*, 17(3).
- Candan, Ç., Tuncer, B., & Karatas, H. (2015). Program değerlendirme sürecinde bireysel farklılıkların önemi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4(3).
- Cherney, I. D., & London, K. (2006). Gender-link differences in the toys, television shows, computer games, and outdoor activities of 5-to 13-year-old children. *Sex-roles*, 54(9), 717-726.
- Creswell, J. W. (1998). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five tradition*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Çamlıbel Çakmak, Ö. (2014). *Okul öncesi dönemde fen eğitimi ve öğretmenin rolü*. M. Metin ve Ç. Şahin (Eds.), Örnek uygulamalarla okul öncesi dönemde fen eğitimi içinde, (s. 30-49). Ankara: Pegem Akademi.

- Elden, A. (2019). *Okulöncesi öğretmenlerinin biçimlendirici değerlendirme uygulamaları* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Başkent Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Egemen, A., Yılmaz, Ö., & Akil, İ. (2004). Oyun, oyuncak ve çocuk. *ADÜ Tıp Fakültesi Dergisi*, 5(2), 39 – 42.
- Erbay, F., & Durmuşoğlu Saltalı, N. (2012). Altı yaş çocuklarının günlük yaşantılarında oyunun yeri ve annelerin oyun algısı. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 13(2), 249-264.
- Erbil Kaya, Ö. M., Yalçın, V., Kimzan, İ., & Avar, G. (2017). Okul öncesi öğretmeni adaylarının oyun temelli öğrenmeye bakış açıları ve uygulamaya yansımaları. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(27).
- Eren, B. (2018). Özel eğitim öğretmeni adaylarının “oyun” kavramına ilişkin metaforik algıları. *Turkish Studies (Elektronik)*, 13(18), 569-588.
- Giren, S. (2016). Okul öncesi öğretmenlerinin “okul öncesi dönem çocuğu için oyun” kavramına ilişkin metaforları. *Eğitimde Kuram ve Uygulama Journal of Theory and Practice in Education*, 12(1), 372-388.
- Gökşen, C. (2014). Oyunların çocukların gelişimine katkıları ve Gaziantep çocuk oyunları. *Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi (TAED)*, 52, 229-259.
- Güneş, G., Tuğrul, B., & Öztürk, E. D. (2020). Oyun algısı ölçeğinin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Erken Çocukluk Çalışmaları Dergisi*, 4(1), 29-51.
- Güven, B. (2017). “Bana oyunla öğret”: okul öncesi eğitimde oyun ve beden eğitimi. *Başkent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi-BÜSBİD*, 2(1).
- Güven, G., & Efe Azkeskin, K. (2010). *Erken Çocukluk Eğitimi ve Okul Öncesi Eğitim*. İ.H. Diken, (Ed.). Erken Çocukluk Eğitimi (s.1-53). Ankara: Pegem Akademi.
- Güven, S. (2018). Çocukların oyun tercihleri üzerine bir çalışma. *Turkish Studies Educational Sciences*, 13(27), 795-813.
- Halmatov, S. (2017). *Oyun terapisinde pratik teknikler*. Ankara: Pegem Akademi.
- Işikoğlu Erdoğan, N., & Canbeldek, M. (2017). Erken Çocukluk Eğitiminde Ölçme ve Değerlendirme. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(3), 1306-1327.
- İnci, R., & Günay, U. (2019). Pediatri hemşirelerinin terapötik oyuna yönelik bilgi, görüş ve uygulamaları. *ACU Sağlık Bil Dergisi*, 10(3), 547-551.
- Kamaraj, I. (2000). Okul öncesi eğitimde oyuncak kütüphanesi. *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 12, 177–182.
- Karataş, Z., & Yavuzer, Y. (2019). *Bireyi tanımada test dışı teknikler*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Kıran, B., Çalık, C., & Esenay, F. I. (2013). Terapotik oyun: hasta çocuk ile iletişimin anahtarı. *Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi*, 2(1-2-3), 1-10.
- Kuru, N., & Akman, B. (2019). Çocuğu tanıma ve değerlendirme aracı olarak pedagojik dokümantasyon. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 12(3), 935-949.
- Koçyiğit, S., & Başaran Baydilek, N. (2015). Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Oyun Algılarının İncelenmesi. *YYÜ Eğitim Fakültesi Dergisi (YYU Journal of Education Faculty)*, 12(1), 1-26.
- Koçyiğit, S., Tuğluk M., & Kök, M. (2007). Çocuğun gelişim sürecinde eğitsel bir etkinlik olarak oyun. *KKEFDI/OKKEF*, 16.

- Koyuncu Şahin, M., & Akman, B. (2018). Erken çocukluk döneminde düşünme becerilerinin gelişimi. *Milli Eğitim Dergisi*, 218, 5-20.
- Küçükali, A. (2015). Çocukların oyun oynama hakkı ve değişen oyun kültürü. *Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (ERZSOSDE)*, (1), 1-14.
- Metin Aslan, Ö. (2013). *Anaokuluna Devam Eden Çocukların Oyun Davranışları ve Oyunlarında ortaya çıkan zorbalık davranışlarının incelenmesi* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2011). *Çocuk gelişimi ve eğitimi-çocukları tanıma teknikleri*. 29 Nisan 2020 tarihinde <http://www.meb.gov.tr/adresinden> erişilmiştir.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2013). *Okul öncesi eğitimi programı*. 29 Nisan 2020 tarihinde <http://tegm.meb.gov.tr/dosya/okuloncesi/ooproram.pdf> adresinden erişilmiştir.
- Özcan, M. (2011). *Bilgi çağında öğretmen eğitimi, nitelikleri ve gücü: bir reform önerisi* (Teacher education, teacher's qualifications and power in the information age: a reform proposal). Ankara: TED.
- Özyürek, A., & Gürleyik, S. (2016). Anne babaların okul öncesi dönem çocukları ile etkileşimlerinde oyunun yeri. *Journal of International Social Research*, 9(42).
- Seçer, Z. (2017). *Okul öncesi eğitime giriş*. Ankara: Eğiten Kitap.
- Shonkoff, J.P., & Phillips, D.A. (Eds). (2000). *From neurons to neighborhoods: the science of early childhood development national academies' press*. Retrieved from. 15 Ekim 2020 tarihinde <http://www.nap.edu/catalog/9824> adresinden erişilmiştir.
- Talu, N. (1999). Çoklu zekâ kuramı ve eğitime yansımaları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(64), 158- 172.
- Taner, G. (2005). *Bireyi tanıma tekniklerinin okul öncesi eğitim kurumlarında uygulanmasına ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Tavşancıl, E., Aslan, E. (2001). *Sözel ve yazılı ve diğer materyaller için içerik analizi ve uygulama örnekleri*. İstanbul: Epsilon Yayınları
- Tok, E. (2018). Okul öncesi öğretmen adaylarının oyuna ilişkin algıları: metafor analizi örneği. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 26(2), 599-611.
- Tortamış Özkaya, B. (2015). Ebeveyn-çocuk ilişkisi üzerine odaklanan bir oyun terapisi yaklaşımı: filial terapi. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar-Current Approaches in Psychiatry* 7(2), 208-220.
- Tsai, C. Y. (2015). Am I interfering? Preschool teacher participation in children play. *Universal Journal of Educational Research*, 3(12): 1028-1033, <http://www.hrpub.org> DOI: 10.13189/ujer.2015.031212
- Tuğrul, B. (2017). Dünya oyunun gücünde uzlaştı şimdi bu gücü çocukların yararına kullanma zamanı: Hadi Türkiye... *Erken Çocukluk Çalışmaları Dergisi*, 1(2), 259-266.
- Tuğrul, B., Aslan, Ö. M., Ertürk, H. G., & Altınkaynak, Ş. Ö. (2014). Anaokuluna devam eden altı yaşındaki çocuklar ile okul öncesi öğretmenlerinin oyun hakkındaki görüşlerinin incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1).
- Tuğrul, B., Ertürk, H. G., Altınkaynak, Ş. Ö., & Güneş, G. (2014). Oyunun üç kuşaktaki değişimi. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 27, 1-16.

- Türkoğlu, B. (2017). *Okul öncesi öğretmenleri ile öğretmen adaylarının çocuğu tanıma ve değerlendirme sürecine ilişkin görüşlerinin incelenmesi*. Eğitime farklı bakış (e-kitap), TÜBİTAK, EYUDER Yayınları.
- Ünal, M. (2009). Çocuk gelişiminde oyun alanlarının yeri ve önemi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10 (2), 95-109.
- Ünal, F., Kök, E. E., & Pınar, Y. (2017). Öğretmenlerin penceresinden oyun ve eğitim programlarında oyuna yer verme durumları. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi (ASEAD)*, 4 (12), 731-746.
- Weisberg, D. S., Kittredge, A. K., Hirsh-Pasek, K., Golinkoff, R. M., & Klahr, D. (2015). Making play work for education. *Phi Delta Kappan*, 96(8), 8-13.
- Yaman, D. (2019). *Oyunun özel gereksinimli çocukların sosyal gelişimine etkisi hakkındaki öğretmen görüşleri* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yakın Doğu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Lefkoşa.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, A., & Pala, Ş. (2019). Erken çocukluk dönemindeki çocukların oyun kavramına yönelik görüşleri. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 9(3), 945-978.
- Yılmaz Topuz, G., & Erbil Kaya, Ö. M. (2016). Okulöncesi eğitim öğretmenlerinin çocukları tanıma ve değerlendirme amaçlı yapılan çalışmalara ilişkin görüşleri. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, January, 6(1).

İletişim/Correspondence

Öğretmen Özlem OKATAN
ogencer15@hotmail.com

Doç. Dr. Özlem TAGAY
ozlemtagay@mehmetakif.edu.tr